

Zpravodaj

94. JIRÁSKŮV HRONOV

#PROSTEHRONOV

Petr Koleta: Důležité je, aby festival proběhl v pohodě

Již šestým rokem se vždy na začátku festivalu Jiráskův Hronov scházíme nad kávou a diktafonem se starostou města Hronova Petrem Koletou. Ve starostově pracovních jsme se sešli i v letošním roce a bavili se o festivalu, jeho problémech i výhodách, které Hronovu přináší.

Jaký má vlastně význam Jiráskův Hronov pro město Hronov a jeho kulturní identitu?

Díky festivalu je Hronov známý a je v podvědomí mnoha lidí v republice. Je to jednoznačně největší akce, která se ve městě koná. Když komukoliv z jiné části republiky řeknu, že jsem z Hronova, okamžitě zareaguje: „Jasně, Jiráskův Hronov!“ Přestože třeba nikdy na festivalu nebyl. A to je pro naše město moc dobře.

Lze očekávat oproti loňsku nějaké změny ve festivalovém dění?

To je spíše otázka pro organizátory festivalu. Pro ty, co sestavují program. Podle programu se zař-

zují i festivalové prostory. Jednoznačnou novinkou je třeba black box na zimním stadionu. Z této novinky byli na festivalovém výboru všichni nadšení, předpokládám tedy, že stejně nadšení budou i návštěvníci. Věřím, že black box posune zase o kousek dál festivalové dění a najde si svoje příznivce.

Jak letos probíhá spolupráce mezi městem a organizátory festivalu?

Myslím si, že velmi dobře. Když se ke mně nedonesou žádné problémy, je všechno v nejlepšímu pořádku. Znamená to, že všechno klapne, že všechno funguje. Já jsem zde velice zjednodušeně řečeno „jen“ na shánění peněz. Jedině penězi se totiž festival posouvá dál. Rozpočet letošního ročníku je o půl milionu vyšší než ten loňský. Podařilo se sehnat sponzory i prostředky z Královéhradeckého kraje a i díky tomu věřím, že je všechno zase o kousek lepší. Je zde také víc lidí, víc zábavy a víc problémů s touto skutečností spojených.

Co si myslíte o vlivu festivalu na místní ekonomiku a turismus? Přichází díky přehlídce do Hronova

víc peněz a turistů, nebo vás to stojí hodně peněz a máte víc problémů než v průběhu celého roku?

Takhle se na to nemůžeme dívat. Festival rozhodně podpoří spoustu místních podnikatelů. Především v gastronomii. Ti šikovnější dokáží festival využít ke svému prospěchu. Jsem přesvědčen o tom, že z větší části všechno, co se odehrává v parku i na náměstí, přináší benefit místním podnikatelům nebo podnikatelům z nejbližšího okolí. Že je přehlídka užívá na nějaký měsíc dopředu a již v současné době přemýšlejí, čím by mohli oživit příští ročník.

Stejně mám pocit, že každý rok některý z tradičních podniků zanikne. Letos například nemá otevřeno restaurace U Pilouse, Stovka U Gurina je bez Gurina pod jiným provozovatelem...

Stovka má jiného provozovatele a já se vlastně nedivím. Jirkovi Frýbovi Gurinovi bude pár let přes sedmdesát a provozoval stovku několik desetiletí. Pořád však v restauraci svůj vliv má. Včera jsem šel okolo a on pomáhal s terasou, přitloukal láť. Zřejmě se nehodlá z hospody úplně vyvléknout. Pokud vím, snaží se mladé trošku pérovat a vysvětlovat jim, jak by to mělo vypadat. A majitel Pilouse hospodu předělává, nejde tedy o to, že by zanikla. Snaží se ji vylepšit. Bohužel, letos bude mít zavřeno.

Co vám osobně utkvělo v paměti z historie Jiráskových Hronovů?

Festival neprožívám jako účastník. Nepotkávám se s hosty festivalu v hospodě nebo divadle, mám úplně jinou roli. Vítám, reprezentuji, sháním peníze. Je pro mě nejdůležitější, aby festivalový týden proběhl v pohodě a poklidu. Aby byli spokojeni návštěvníci, aby nebyly problémy v oblasti bezpečnosti. Přiznám se tedy, že se mi jeden konkrétní zážitek nevybaví.

pokračování na str. 2

2
neděle
4. 8. 2024

At' zas není nějaký mrzení

Jistý brněnský bard televizních historek z hereckého prostředí zlidověl mimo jiné anekdotou o Jiřím Kodetovi. Ten si údajně v anglickém Hiltonu zapíchnutím prstu do jemu nesrozumitelného cizojazyčného textu v jídelním lístku objednal jednu z položek a přivezli mu čtrnáctiposchodový svačební dort i s jahůdkou navrchu.

Na tuto historku jsem si naprosto nevzpomněl, když jsem před pár lety držel v ruce program divadelního festivalu Spots op West. Byla to opojná lehkomyšlná chvílka u kasy v malebném malém městečku Westouter ve vlámské části Belgie. Už si nepamatuji, na kolik představení tohoto festivalu se silnou mezinárodní účastí jsem ulovil lístky. Šlo to tak jednoduše, všichni všude mluvili anglicky a byli milí a nápomocní. V takové atmosféře vzájemného porozumění se vstupenky nakupují s mimořádnou lehkostí.

Inscenace *Running* však spočívala v tom, že jste její text dostali do sluchátek a víceméně celou inscenaci jste museli běžet. Jinak by vám zbytek publika i s herci prostě utekl. V místním kostele se pak odehrálo divadlo z Koreje, které je pro neznalého Evropana jen nepochopitelnou pohybovou kreací v bohatých kostýmech. Jak máte asi vědět, že když někdo točí holí určité barvy, že to znamená, že jede na koni? A když jsem si na začátku více než hodinové konverzačky uvědomil, že bude celá ve vlámsčině, polil mě pot. Rozhodl jsem se věnovat svou pozornost alespoň svícení, mizanscéně, pohybu herců. Seděli celou dobu vedle sebe na židlích, ani se nehnuli a jediná světelná změna bylo zhasnutí na konci. Ano, na konci. Byla to moje chyba a nechtěl jsem herce znejištřovat předčasným odchodem ze sálu.

Přátelé, jaké nekonečné štěstí, že festival Jiráskův Hronov má programovou brožuru, kterou je možno číst a udělat si včas představu, nač jdu. Ano, a v době internetových vyhledavačů jsme jako diváci dobrodruhy definitivně již jen z vlastní volby. Pokud však už z nedostatku času nebo z potřeby adrenalinu vyrazíte na blind, vzpomeňte na Jiřího Kodeta. Ať se vám v sále stane cokoli, zachovejte klid. Z dortu snězte jahůdku a bez mrknutí oka jej zaplatte.

Jan Duchek

pokračování ze str. 1

Ani negativní?

Problémům se snažíme předcházet. Letos jsme například klid přehlídky více pojistili bezpečnostní agenturou. I to přispěje k tomu, aby někteří z návštěvníků festivalu neventilovali náladu posílenou alkoholem špatným směrem.

Objevují se takové problémy často?

Čas od času se něco takového objeví, ale pro mě je důležitější tomu předcházet. Bezpečnostní agentura to může zajistit. Dříve, než se něco stane.

Myslíte, že festival dokáže oslovit i návštěvníky, kteří nejsou divadelními nadšenci?

Určitě. A je to velmi důležité. Každý si najde na Jiráskově Hronovu to své. Ať už se jedná o amatérské divadelníky, seminaristy, obyvatele Hronova nebo kohokoliv jiného, kdo je zde třeba na dovolené. Je fajn, že i na festivalovém výboru byla shoda v tom smyslu, že Jiráskův Hronov není pouze o divadle. Kdo si chce najít cestu k divadlu, ten si ji najde, kdo nechce, ať si zde najde svůj jazz, pohádky, pivo a párek nebo výlety po okolí.

Jak byste popsal atmosféru festivalu někomu, kdo jej nikdy nenavštívil?

To je těžká otázka. Každý z nás už určitě nějaký festival navštívil. A každý festival je něčím jiný a vý-

jimečný. Náš festival má výjimečnou atmosféru. Nemohu ale a nechci říkat, že náš festival je lepší než například Strážnice, protože se jedná o něco zcela jiného. Je ale důležité, aby návštěvníci festivalu byli spokojeni s tím, co tady máme.

A poslední otázka. Jaké skryté poklady Hronova byste doporučil návštěvníkům festivalu?

Nevím, co si představit pod pojmem „skryté poklady“. Třeba Triton? Pro toho, kdo jej nezná, je skrytý schovaný na Freiwaldově náměstí – a pro toho, kdo jej zná, to může být poklad. Nejsem jeho tradičním návštěvníkem, ale spousta lidí si Triton chválí. Bývá tam muzika, scházejí se tam ochotníci. Ten, kdo nemá rád víno, navštíví Stovku a může potkat Jirku Frýbu a poslouchat jeho historky dlouhé hodiny. Když jej to omrzí, může se jít podívat do parku na další festivalový program. Svůj poklad si zde prostě najde každý, kdo jej chce najít. Třeba i ten, kdo si chce od festivalového dne odpočinout. Hned za rohem. Může se vydat například na nedalekou rozhlednu Na Větrné horce do Vysoké Srbské. Pokladů v Hronově i okolí je opravdu mnoho.

Honza Šoácha

2

94. Jiráskův Hronov

Šárka Čmelíková: Největší obavu mám z klidu před bouří

Přímou v oku divadelního uragánu se pohybuje ředitelka Jiráskova Hronova Šárka Čmelíková. Společně s programovým ředitelem jsou v jistém smyslu nejdůležitějšími osobami, alespoň pokud jde o řešení případných průšvihů. A tak bude znít možná trochu paradoxně, že největší obavu má paní Šárka z klidu. Povídal jsme si v sobotu dopoledne, před oficiálním zahájením, kdy se celý kolotoč přípravných akcí spustí.

Než je festival zahájen, prožíváte napětí, jak to všechno dopadne?

Přesně jak říkáte. Před slavnostním zahájením je to opravdu napětí. Když pak proběhne start, už je všechno v pořádku, všechno se srovná, sedne si na svá místa, je to dobré. Nechci říci, že je to pohoda, stále se něco řeší, ale musí to jet. Jelo to 93x, tak si myslím, proč by to nejelo i po čtyřiaředesáté (pozn. red. kontinuitu JH nepřerušila ani světová válka, ani covid, což je opravdu unikátní, a řadí to festival mezi nejstarší na světě).

Nadšených divadelníků je pořád dost, ale v Hronově je pořád málo místa. Asi vám hodně vrtá hlavou, jak to udělat, aby všichni měli kde spát a kde hrát.

Hronov samozřejmě není nafukovací, je to sedmatisícové město v Podkrkonoší. Každopádně v tuto chvíli jsou ubytovací kapacity naplněny a všichni, kdo chtěli, mají kde spát. Aktivně vyhledáváme další kapacity na ubytování, letos máme prvně internát

zdravotní školy v Červeném Kostelci, potom tam máme „posichované“ ještě další ubytování. Nové ubytování v Hronově vzniklo na římskokatolické faře u kostela Všech svatých. Tam jsme se nastěhovali rovnou i s jedním seminářem a s několika představeními. Tak jsme faru obsadili opravdu ze všech stran.

Máte představu, kolik lidí do Hronova během festivalu přijede?

Odhad podle všech možných statistik je, že se tu během týdne otočí asi 47 tisíc lidí, ale to samozřejmě – kromě seminaristů – není o ubytování.

Víme, že ne všichni občané Hronova jsou festivalu nakloněni. Proměňuje se to nějak, nebo je situace stále stejná?

Já si myslím, že s občany Hronova je to jako na všech akcích, které se pořádají na malém městě. Vždycky se najde část lidí, kteří jsou proti, a část lidí, kteří jsou šťastní, že to v tom městě je. Samozřejmě, je to specifický festival, není to klasický spotřební festival. Všichni lidé nechodí do divadla. A tak se snažíme, aby v nabídce bylo něco i pro ty, kdo divadlo „nemusí“.

Byla jsem překvapená, jak bylo na úvodním představení souboru z Červeného Kostelce narváno, a reakce diváků byly velmi živé.

Lidi si hlídají, co chtějí vidět. A tady hráli tři místní bardi, Pavel Zuzkú a pánové z Červeného Kostelce Labík a Brož. Lidi se jdou podívat speciálně na ně. A režie Rosti Hejcmána vždycky slibuje kvalitu. Musím ale říci, že zdejší lidi jsou zvyklí chodit do divadla, máme celoroční předplatné.

Jak tuším, nabídku představení máte na starosti vy?

Ano, programuji si to sama, vybírám si divadla a hledám napříč komediálním žánrem, který je

oblíbený. Snažím se, aby to nebyly takové ty uřvané komedie, ale aby bylo od všeho trochu. Nově jsme měli bonus, balet, který se setkal s obrovským úspěchem. Mám radost, že lidi chodí. Ale jsou samozřejmě i takoví, kteří do divadla nepřijdou, těm nabízíme program v parku. Mohou si tam zajít na pivko a případně se podívat na něco bez vstupného. Ten park je určitý dárek občanům, kteří nechodí do divadla, a třeba je festival i trošku „obtěžuje“. Hronov v tu chvíli žije trochu hekticky, nikdy se tu nepotká najednou tolik lidí, jako v průběhu těchto devíti dní.

Kdysi tu v době festivalu byly oslavy dne sv. Vavřince. Ty už sice se zánikem hotelové školy skončily, nicméně v parku nějaká slavnost probíhá...

Ano, máme Den lidových tradic a tradičních lidových řemesel. Dnes už se v parku staví stánky, bude cimbállovka, víno poteče proudem a bude tam probíhat celodenní program. Doufejme, že nám bude přát počasí.

Programový ředitel si pochvaloval bezproblémovou spolupráci s KIS, tedy s vámi. Vy to vidíte stejně. Můžu se zeptat, z čeho míváte největší obavu a na co se nejvíce těšíte?

Teď by se asi očekávalo, že se nejvíce těším na konec festivalu... (smích) Ale tak to úplně není.

A z čeho mám největší obavu? Bude to asi znít zvláště, ale mám obavu z klidu. Když je bezprostředně před festivalem klid a nevoláme si s Honzou každý den několikrát, začnu mít takový zvláštní tísnivý pocit... vždyť to není možné, že by bylo všechno hotové, když za chvíli začínáme. Je to takový divný klid, ze kterého jsme nervózní. A pak, když něco klekne, něco se pokazí, tak si to pochvaluju. Takhle je to správné! Takže největší obavu mám z klidu před bouří. Když už to pak jede, tak to je v pohodě. A jsem ráda, že to jede a že je to těch devět dní. Protože se v těch dnech prakticky zúročí vše, co jsme připravili. Takové ty jednodenní veliké akce, kdy musíte mít všechno připraveno, rychle to skončí a připravuje se znovu, jsou něco jiného. Tady to těch devět dní krásně jede. Když už je vůz rozjetý, tak ať jede! A na konci nám všem i slza ukápně.

A slovo na závěr?

Musím ještě říci, že v souvislosti s těmi přípravami mám obrovské štěstí na lidi, což myslím, nemůže říci úplně každý. Já tomu říkám, že mám kolem sebe TYM SNŮ. Pár týmů už jsem zažila, ale tady je to speciální – je neoddiskutovatelné, že jsou to všechno lidi na svém místě.

Tak ať vůz jede bez karambolů!

Jana Soprová

3

neděle 4. 8. 2024

Udělat cokoliv

Rozhovor se členy souboru
RÚplněnáhé divadlo z Veselí nad
Moravou

Je demokracie hlávka zelí?

Sára: Je to kapusta.

Tušila jsem, že vy lidé z Moravy mi řeknete něco takového. Od loňska se drasticky změnila poetika vašeho souboru. Co za tím stojí?

Šimon: Jsme mladí a chceme zkoušet.

Martin: Snažíme se pokaždé dělat něco jiného. Je pravda, že tohle je drastický rozdíl, příští inscenace ale chceme dělat zase v jiném duchu.

A co vás motivovalo k ryze politickému tématu?

Šimon: Byl jsem na debatě s českými politology a na jejím konci se jedna slečna zeptala, co můžeme udělat pro lepší demokracii v České republice, když se nechceme aktivně účastnit politického dění, nechceme nikam kandidovat. Ti politologové odpověděli: „Udělejte cokoliv, prostě něco udělejte.“ Tak tohle je to moje něco. Přišel jsem za děčkama, že by mě zajímala politika, a oni do toho šli. Ještě předtím jsme si ale vyjasnili naše politické názory, aby nešel někdo proti svému přesvědčení. Takže tohle je to moje „něco“.

A dosáhli jste třeba pocitu úlevy?

Šimon: To asi ne.

Andrea: To téma ale na jiných přehlídkách zarezonovalo, občas za náma lidé přišli, že jsou rádi, že někdo rozebírá tadyto téma.

Míša: Spousta lidí říkala, že se bojí, co z toho může vzniknout, odráželo se tam pro ně aktuální dění na Slovensku.

Sára: Ale pokud chceme něco třeba u nás v Česku v politice změnit, tak to není o tom, že uděláme jedno představení. Všichni se musíme snažit na tom pracovat.

Šimon: Je to jeden puclík do celku.

S uměleckým dílem s názorem často souzní lidé, co už ten politický názor mají, ale je těžké přesvědčit ty, co s ním nesouhlasí...

Sára: Rádi bychom s tím zavítali na střední školy a oslovili mladší publikum, které si svůj názor teprve formuje. Třeba jim můžeme říct, že je dobré nad tím popřemýšlet.

Šimon: Už jsme takhle hráli v Písku pro středoškolačky a po představení jsme udělali diskuzi.

Museli jste podniknout rešerši, která musela být bolestivá, nastudovat hrozný věci.

Šimon: Mám pocit, že každá scéna vychází z něčeho, co jsem viděl nebo slyšel, ať jsou to komentáře z internetu, nebo scéna v hospodě. Tu jsem přímo zažil, dělám někdy za barem a sedl si mi tam místní, co mi začal vykládat přesně to, co je v tý scéně.

Kateřina Prášilová

Jak byl Šimon hnusný na Marušku

Představení Úplněnáhé Divadla z Veselí nad Moravou předcházelo cosi, co se jevilo jako zbytek hektické zkoušky, která se nestihla do příchodu diváků. Ti zkušenější ale záhy nabyli dojmu, že celé to dohadování je jaksí nahrané. A jejich tušení se záhy potvrdilo.

Bylo jednou jedno království, ve kterém byli všichni šťastní a spokojení, protože museli... A proč že museli? To objasní král a královna zastoupení ikonou srpu a kladiva, jež se promítají jako stínové divadlo na papírovou výplň štaflí, jediného hmotného prvku na prázdné scéně. Repliky poddaných tohoto království upomenou (alespoň ty dříve narozené) na realitu totalitního Československa: Já chci podnikat! Já chci vločky! Já chci na vysokou! Odpovědí je jim jen zdvižený prostředníček. Za zvonění klíčů se narodí svoboda v podobě obří zelné hlávky (anebo to byla kapusta?). A pak se formou stručných citací evokují postavy a problémy mladé polistopadové demokracie – Havel, Klaus, Zeman, Gross, Rath, Nagypová, plzeňské rychlokvášené tituly, skartace, uplácení médií atd., vše letmo a fofrem, takže pochybuji, že většině publika stačí dojít, o co vlastně šlo. A celé to s železnou pravidelností člení píseň *Konšelská* z pera pánů Voskovce, Wericha a Ježka ze hry *Těžká Barbora*, strefující se do všech nabubřelých hejtmanů, konšelů a bürgermeistrů. Celá ta konstrukce je trochu mechanická a chatrná. *Konšelskou* zpívá z nahrávky Jan Werich a pětice aktérů k tomu jen pohybuje panákem sestaveným z mužského obleku a mí-

něné hlávky. Proč to nezpívají sami? Anebo proč se nepřidají alespoň k refrénu?

To je ale jen jedna polovina představení, kterou záhy převálcuje zcizující rovina čím dál častějších vstupů, v nichž si soubor vyřizuje své vztahy s režisérem Šimonem. Protestující Maruška je nejprve umlčena a poté vykázána z jeviště, jež postupně opustí další aktéři, kteří mají připomínky k řešení jednotlivých obrazů. Téma demokracie a svobodné diskuse se z roviny společensko-politické přesune do roviny interpersonálních vztahů v souboru. Celé to ale působí dost nahrané a místy i nelogicky, když mladí herci v téhle rádobyauteentické diskusi uplatňují argumenty typu, že za komančů bylo líp apod. Pointa, kdy „na rodné hroudě“ zůstane samotný Šimon oblečený do kostýmu bürgermeistera, patrně už nikoho moc nepřekvapí.

Přijde mi líto rozpolcenosti inscenace mezi politikou satirou a osobní rovínou, na kterou doplatí nakonec obě. Nicméně publikum se (alespoň na druhém představení) dost bavilo, nejvíc právě těmi souborovými tahanicemi, s nimiž se identifikovalo líp než se samotnou politickou satirou. Možná tomu tak mělo být. Ostatně tomu odpovídá i titul *Bürgermeister náš*. Čí vlastně?

Radmila Hrdinová

4

Bürgermeister čí?

V Sokolovně rozbilo štafle Úplněnáhé divadlo z Veselí nad Moravou. Příprava scény se odehrávala průběžně již během příchodu diváků, což je u divadla na divadle, kterým *Bürgermeister nás* do značné míry je, logický postup na hranici nutnosti. Soubor se přípravě scény věnoval tiše a soustředěně a následně hlasité povely osvětlovači pak zcela přirozeně a nenásilně přenesly diváka do „horké fáze“ inscenace. A horko tedy rozhodně bylo, víc, než je v Sokolovně běžné. Palec nahoru (i s tím ikonickým zvukem).

Samotný příběh je v kostce jasný: Amatéřský soubor zkouší politicky angažovanou inscenaci prodchnutou velmi konkrétními odkazy na československé a české realie, je poněkud v časovém presu a zhádá se u toho tak strašlivě, jak se to při zkoušení inscenací občas stává. Režisér se postupně radikalizuje, herců ubývá, emoci přibývá. Palec nahoru.

Prolínání činoherních prostředků s loutkovými, přepínání mezi rovinami divadla a divadla na divadle, probíhají naprosto hladce. Úvod se netáhne, vtáhne naopak diváka *in medias res*, jak by jistě řekli Voskovec s Werichem jako oběti klasického vzdělání. Vůbec způsob, jakým se autorům podařilo dotknout kontinuity dějinných období od C a K mocnářství přes první republiku a komunismus až k současnému uspořádání (schválně zatím nepišu k demokracii), je ve skutečnosti důmyslný. Moc se mi líbilo, jak nenápadně zdrojují, pokud by divák snad zaváhal, odkud pochází citovaný originál. Palec nahoru. Dál už si ale zdaleka nejsem tak jist, zejména hlavním tématem inscenace.

Zřejmě jím není válečné nebezpečí ze strany Německa jako u V+W. Je jím vývoj české politiky posledních 40 let? Patrně také ne. Nevěřím, že by opoziční smlouva ležela tvůrcům na srdci, a hrála-li by se ona připravovaná „agitka“ přímo, bez divadla na divadle, asi by neobstála (tedy krom skvělého úvodu se srpem a kladivem). To podstatné se tedy děje v procesu zkoušky, do níž nám tvůrci dávají nahlédnout. Dává to i generační smysl, vždyť soubor už s komunismem reálnou zkušenost mít nemůže (autorovi této recenze bylo v době cinkání klíči šest let). Ale o demokracii toho herci vědí zřetelně spoustu. Vědí, co já, odchovaný jen pomalu se transformujícím post-socialistickým školstvím, patrně vědět nemohu. Já nevím, že „to nemusím vydržet“, já nevím, že při kolektivní práci stačí říct: „Nechci, protože se u toho necítím dobře“. Tady se naše demokracie už rozchází.

živé hledání konsensu? Mohlo by. Martin s pomyslnými stopkami v ruce k tomu dává slibný základ, který se dál nerozvine.

Z programové brožury je zřejmé, že civilní jména herců odpovídají jménům používaným na jevišti. Soubor mi tak říká: *Je to o nás, ten Bürgermeister je náš režisér, resp. my jsme taky trochu ten Bürgermeister*. Byla-li by to pravda, být třeba notně nadsazená, byl bych jako divák i občan stížen brutální katarzí. Tuhle subversivní hru o vlastních tíživých pochybnostech se mnou Veselští těsně neuhrali, protože k tomu neodkryli důvěryhodné motivace, a to zejména u cholerického režiséra. Kdybychom v sále zažili, proč má režisér v souboru vůbec nějaký respekt, kdybychom znali důvody, které ho vedou k tomu chovat se, jak se chová, kdyby věta „*Ten tanec je projev radosti, lásky k divadlu a toho, že nás to spolu baví*“ zazněla jako opravdové přesvědčení režisérovo, byl by dopad skutečně zničující. (Nakonec výstavba písně *Konšelská* by tomu zcela odpovídala, Bürgermeister na začátku pašák opravdu je!)

Možná že autoři trochu ucouvli a spokojili se s útokem na slaměného panáka v podobě tupého autoritativního zla bez příčiny. Souborová demokracie si s ním však v průběhu ani na konci neví rady a ukazuje se podivuhodně bezbranná a ublížená, hlasuje pouze nohama. Výborně je v tomto smyslu vystižena postava Martina, který z legitimních důvodů pomáhá zlo budovat, a když jej toto zlo přeroste, zvolá geniálně groteskní claim: „Stopni to, já mám taky názor!“ Fascinující je, že režisér sám vyšvihne na konci taneční číslo s takovou jistotou a vervou, že se sdělení *vystáčím si sám* jeví jako neotřesitelná pravda. My ale vlastně nevíme, jestli to znamená, že odteď je jeden nový single performer a vedle jeden konsensuální soubor, kterému bude lépe bez režiséra, čímž se zvýší diverzita, nebo jestli jsme se právě dozvěděli, že ten, kdo odmítá hájit sdílený prostor, když *mu to není příjemné*, o tento svůj jediný prostor nenávratně přijde. Pro demokracii jsou to dvě velmi různé zprávy.

Souboru patří obrovské díky za hromadu zajímavých a aktuálně tíživých otázek, které svojí inscenací otevřel, a to je mimořádně cenné. Nemyslím, že se vyjádřil tak docela jasně, ale věřím, že každý divák má svého osobního Bürgermeistera a svoji vlastní verzi demokracie, kterou v inscenaci našel.

Jan Duchek

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem**.

Leona, Zaječice

sladký citrón – kapusta

Terka, Praha

ovocný knedlík – kapky vody

Adéla, Brno

vosa – karfiol

Cyřil, Praha

vedro – nechuť

Adam, Brno

očekávání – smutek

Bořivoj, Praha

klid – neklid

Je hlavním tématem efektivita, jako imperativ kapitalismu dávno ovládající i naše soukromé životy, versus svoboda jako zdoluhavé a často neuspoko-

5

neděle 4. 8. 2024

WIKOV

Vždycky je to jakoby trochu „nekroflý“

Jaká byla geneze „líbivého“ názvu souboru – Nekroflík?

Ema: V původních prostorech, kde náš soubor zkoušel, jsme si říkali Knoflík. A když jsme změnili prostory i přístup k tomu, co chceme dělat, tak jsme si řekli, že to bude Nekroflík.

Ondřej: A taky je to trochu tou pracovní morálkou.

Kdo přišel s námětem Murakamiho sbírek Muži, kteří nemají ženy a Po otřesech?

Antonín: Na začátku tvorby jsme si řekli, s čím bychom chtěli pracovat, a vyšly nám z toho povídky. Zároveň jsme chtěli něco s metrem a podzemím, což nás zavedlo k Murakamiho povídce o tokijském metru. Nakonec jsme ale vybírali odjinud.

Ema: Taky jsme se bavili o tom, které povídky ze sbírky *Muži, kteří nemají ženy* jsou nosné, a zjistili, že máme materiálu málo. Takže jsme připojili ještě knihu *Po otřesech*.

Eliška: Povídek bylo původně mnohem víc, ale vybírali jsme ty, které se podobají.

Prázdnota, existenciální úzkost a hledání sebe sama (nejen) v současném světě. To nejsou úplně banální leitmotivy.

Ondřej: Ono to trochu souvisí i s tím názvem. Bylo už několik pokusů udělat něco odlehčenějšího, ale ve finále to po tom procesu vždy sklouzne k tomu, že je to existenciální, jakoby „nekroflý“ – prostě Nekroflík, já to úplně nedokážu popsat... ale prostě je to sranda a pak už to sranda úplně není.

Ema: My se v tomhle vždy opíráme o to, že je to takový koloběh: něco zkusíme a režisérí Ondřej Kohout s Veronikou Borovkovou to pak učešou. A hodně se o tom bavíme.

Antonín: Také bylo dost nápomocné, jak umí Murakami odlehčeně psát v rámci těžkých témat. Je to v něčem hodně bezprostřední.

Které ty motivy vnímáte jako sobě vlastní, v čem jsou pro vás zásadní?

Antonín: Mně přijde, že nám tam hodně leze ta úzkost, hledání sebe sama a to, jak si mladí lidé nejsou jistí svým místem ve světě a jak je to celý hodně zmatený. Ale zároveň to hodně necháváme na interpretaci každého.

Ondřej: A také by z toho mělo nebo mohlo vyplynout, že je to vlastně v pohodě. Ta krize nebo to řešení těch věcí v sobě.

Antonín: Murakami navíc zajímavě pracuje s magickým realismem a vůbec propojením reálného a mystického; že vlastně život tak nějak pokračuje dál.

pokračování na straně 7

Tichý Murakami v nevyzkoušeném black boxu

Prózy japonského spisovatele Haruki Murakamiho se staly v posledních letech stejně žádanými, jako před časem knihy jeho brazilského soupeřníka Paula Coelho. Oba mají společnou schopnost citlivého ponoru do lidské duše v krizových situacích, oba jsou dědici marquezovského magického realismu.

Pražský soubor Nekroflík složený z přerostlých Knoflíků se inspiroval dvěma Murakamiho povídkovými soubory: *Po otřesech*, z něhož pochází i povídka *Krajina s žehličkou*, jež dala inscenaci název, a *Muži, kteří nemají ženy*. To, co Ondřej Kohout, Veronika Borovková a s nimi pětice aktérů v Murakamim hledají a nacházejí, je souznění s vlastními nejistotami a otázkami, jež klade teenagery věk. Nehledají recepty a odpovědi, spíš potvrzení, že v tom nejsou sami, že i jiní mají problémy se vztahy, autoritami, identitou, vírou a zmatky v duši i s občasnými touhami zmizet z tohoto světa.

První příběh o chlapci a dívce, kteří si užívají v horách sex za zvuků rolniček plašících medvědy, má půvab i humor. Ten se ke škodě věci postupně vy-

trácí, ale nahradí ho poutavý příběh dívky hledající svého božského či nebožského otce. Působivý je i tanec evokující ukřizování.

Bohužel představení čím dál tím více ztrácí pozornost diváků. Příčin je hned několik. Od konkrétních lidských příběhů se tu uhybá stále víc do oblasti pocitů a jejich slovního popisu. Ale největším problémem se ukázalo zasazení inscenace do prostoru nového black boxu na zimmním stadionu s velmi zrádnou akustikou, kterou soubor zjevně podcenil. Jakmile totiž aktéři přestali mluvit přímo do publika, slyšitelnost a srozumitelnost jejich mluveného projevu, na němž ale celá produkce výrazně spočívá, ztelně poklesla. Stejně tak v případě akcí odehrávajících se vleže na podlaze, které navíc byly viditelné pravděpodobně jen z první řady. A tak i když délka představení o moc nepřesáhla slibovaných čtyřicet minut, pozornost publika v poslední třetině citelně opadla. A je to škoda, protože se tu mluví i hraje o velmi podstatných tématech.

Radmila Hrdinová

6

94. Jiráskův Hronov

Křehkost „introvertního“ bytí

pokračování ze strany 6

Mladý (stále ještě těsně náctiletý) soubor Nekroflík z Prahy se jiráskohronovskému publiku představil poprvé, ale jeho členové spolu tvoří už pět let. Se svými lektory a režiséry Ondřejem Kohoutem a Veronikou Borovkovou fungují, dle vlastních slov, v organickém a na dialogu založeném procesu, na inscenacích soustavně pracují a občas se stane, že něco nedodělají. Nehraje se na výkon, nemusí se za každou cenu nazkoušet nová věc. Už jen tento „souborový setting“ považují za velice zdravý a sympatický.

Inscenaci *Krajina s žehličkou*, která vychází z povídek Haruki Murakamiho – respektive sbírek *Muži, kteří nemají ženy* a *Po otřesech* – jsem viděl již v dubnu na Punkovém Stodůleckém písečku a nutno říct, že ušla pěkný kousek divadelní cestičky. Už tehdy se mi líbila a myslím, že z větší části se jí také daří naplňovat svůj potenciál rezonovat. Nedokážu se však ubránit vtíravému pocitu, že některých nešvarů se nezbavila, protože to zkrátka není v jejích silách – čemuž nemusíme nutně připisovat významy ryze pejorativní. Murakamiho reálně-mystický, melancholický, snový či jinak interpretovatelný svět nabízí velké krásy (slovní, myšlenkové, obrazotvorné) – stejně tak se o to snaží inscenace, kde se to daří tu více tu méně. Souběžně s tímto se tedy vytváří i určitá vstupní náročnost. A s tou je potřeba se popasovat. Podotýkám rovnou, že podmínka by platila i pro starší, zkušenější a jevištně vybavenější soubor.

Celé to začíná vsutku náramně. Slovem vtipná a civilně komická historka o medvědovi, pohavním styku a rolničce se roztomilým „plot twistem“ v podobě zpovědi překlenu v Boží zázrak a ten zase pozvolna v existenciální krizi, hledání a uvěření v Boha i Otce, Otce v Bohu a všemožně kombinovaně. S nadsázkou, ale skrytým poselstvím par excellence. Celé je to korunované decentní, ale zato chytrou, znakově účinnou choreografií na písničku *Personal Jesus*. Moje vyložené oblíbená pasáž. Jazyk inscenace je přehledně nastaven a já jsem zvědavý, kam tyhle povídky-historky-hříčky poplavou nebo poletí dál. Jenže další obrazy jako by postupně začaly blednout. A to i přes to, kolik vtipných (mikro)situací, melancholicky laděných a snových momentů, které stojí za vidění, nás ještě čeká.

Jednotlivé pasáže mají stejnou, řekněme jaksi formátovou, důležitost, obdobný náboj, jsou totožné hlasově i energicky. A čím více se do téhle líbivé krajiny s žehličkou bez žehličky ponořujeme, tím více se zdá být tišší, křehčí a intimnější. Jako by se nás to už ani nemělo týkat. Stávám se pozorovatelem postupně více a více uzavřeného světa, který už mě ani nenechá nahlížet, ale

pouze z dálky naslouchat. Inscenace jako by se navzdory svým kvalitám a možnostem stávala dlouhodobě a nakonec definitivně niterně introvertní. A mně se to líbí, ale současně mě to také tlumí a nechává to mé přemýšlení a sledování až příliš dlouho vyklusávat. Mizí plynulost a svižnost, herci přestávají být hlasově i výrazově proaktivní, vše začíná zůstávat pouze ve slově, na něž se po celou dobu hodně spoléhá. Dříve líbivá a místy záviděníhodná civilnost a prazvláštní typ nešikovné (v tom nejlepší slova smyslu) autenticity se vyčerpají, těžknou pod sledem zámlk. A ne všechny jsou dostatečně zdůvodněné, nejsem si jistý, jsou-li záměrné. Přeju si více herecké živosti, která to celé rozčeří, abych se pak k tomu niternému rád zase vrátil. Chybí mi zkrátka kontrast! Nedochází k proměně temporytmu, a jak už z tak u povídkoidních věcí bývá, na povrch vyplouvá kvalitativní disproportionnost jednotlivých úryvků. Inscenace je něžná a křehká – taková, jaká asi chce být, ale pro mě se příliš brzy stane až moc introvertní, pouze pro sebe existující. A to i přes vnitřní jistotu, že vím, že herci vědí o čem a proč hrají, co říkají.

Nakonec je ale nutno zcela upřímně uznat, že inscenace má své kvality a rozhodně na mě nepůsobí špatným dojmem. Jedná se o velmi dobře autorsky zpracované a na jevišti (leč možná až moc) citlivě převedené útržky z Murakamiho světa. V mírumilném časoprostoru kontemplujeme o samotě, odcizenosti, porozumění a dálkách, které jsou propojovány promyšlenou minimalističností. I přes možná malou odvážnost co do explicitnosti a vykročení z komfortní zóny a vlastních možností se soubor nebojí nástavby – v jednu chvíli jsme svědky projekce, kterou soubor s každým prostorem, v němž hraje, nově předtáčí. V každém místě si tak pomyslně vytváří novou cestu k hledání příběhu i k sobě samým. A to rozhodně není málo. Jsem nadšený, jakým způsobem soubor uvažuje a že se nebojí zkoušet i zakoušet. To je v tomhle věku na divadle setsakra důležité.

Psáno ze třetí a poslední reprízy. Záhodno také ex post zmínit, že si je autor vědom prostorových dispozic, s nimiž se soubor se ctí vypořádá, a to hned natříkrát.

Lukáš Křížek

Em: Také se nám vždy líbí komentáře typu, že sice tomu někteří diváci úplně nerozumí, ale je to pro ně hezký na pohled.

Chystáte něco dalšího nekroflího?

Karolína: Ondřej Kohout přišel s knihou *Chyba*, která je o klukovi, který pašuje vzácné rostliny z Japonska – a je to takový sci-fi z českého prostředí. A to už jsme trochu ohledávali, zkoušeli nějaké aspekty a asi s tím budeme pracovat i dál.

Lukáš Křížek

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Marek, Praha

očekávání – zmatený

Ctibor, Bratislava

jednorožec na ledě – nejlepší špil

Matěj, Praha

alergie – příjemná únava

Markéta, Praha

nostalgická – ospalá

David, Dubany

pytlík čaje – život

MNE®
AMETEK®

7

neděle 4. 8. 2024

Slunovrat aneb Rusalné písně

S Josefínou Pacovskou a Jarkou Holasovou o projektu Rusalje

Zeptám se banálně. Jak tahle inscenace vznikla, a hlavně jak jste přišly na téma?

Josefína: Já jsem chtěla dělat něco kulturně folkově založeného a hledala jsem v různých knížkách, které tohle shrnují. V Máchalově *Bájesloví slovan-ském* jsem našla postavu Rusalky a od té se to odvíjelo. Zjistily jsme, že Rusalky se uctívají během těch rusalných svátků, které se slaví na Ukrajině, a tak jsme se k tomu dostaly.

Kde jste vzaly ty verše?

Josefína: Lidová slovesnost.

Jarka: To je Erben, *Prostonárodní české písně a říkadla*...

Co pro vás, Josefino, jako protagonistku bylo nejtěžší?

Josefína: To se těžko říká...

Jarka: Všechno! My jsme původně myslely, že bude hrát Josefína sama, ale pak jsme zjistily, že potřebuje spoluhráčky. Potkalo se nám to s tradicí, že chceme nechat zaznít ty rusalné písně, což je na Ukrajině tradice z doby slunovratu, u nás Svatodušních svátků.

Jakým způsobem fungovala příprava? Jako režisérka je sice psaná Jarka, ale vypadá to, že jste se všechny autorsky podílely.

Josefína: My jsme nejdřív vytvořily rámec, že se to bude odehrávat během těchto svátků, kam přesně to zasadíme a co to bude za příběh. Potom jsme hledaly texty z lidové slovesnosti, které by do toho zapadaly, hodily se k tomu, a na jejich základě stavěly příběhovou linku. A když byla zhruba vymyšlená ta linka, přemýšlely jsme, kam to umístit a jak to ztvárnit scénograficky.

Jarka: I když ten scénografický nápad jsem měla už na začátku, chtěla jsem, aby Rusalka byla přidělaná v řece a nemohla ven.

Mně se líbilo, jak pracujete s přírodními materiály. Věnečky byly z živých květin a pak ta Rusalka z břízy – to byl zajímavý nápad.

Jarka: Ta bříza, to není náš nápad. Přišly jsme k tomu v rámci rešerší. Více informací je v programu, který ale bohužel dostali jen někteří diváci, kde celou tradici vysvětlujeme. Protože u nás to máme posunutě k Moreně, tak je to jinak.

Josefína: Věnečky z květin pletly holky. A ta bříza vychází z ukrajinské tradice, kde opravdu oblékají do šatů břízu. (Pozn.: *Rusalka je dívka, která se z vlastní vůle utopila. V době slunovratu prosí prostřednictvím písně o oblečení, aby se mohla vrátit.*)

Voda, voda, Rusalka a bříza

Nejsem asi jediná, kdo o svátcích Rusalje nikdy předtím neslyšel. Ale když jsem se obrátila na kamarádku Wikipedii, dostalo se mi poměrně rozsáhlé informace (to může být inspirací pro ty, kdo se chtějí dozvědět více).

Nicméně znovu jsem se utvrdila v tom, že soubory z jaroměřské ZUŠ vždy přijíždějí s pozoruhodnými nápady, často inspirovanými folklórem, lidovou tvořivostí a obřady, a že dokážou témata rozpracovat s velkou poetičností plnou symbolů a až rituálně laděnou obrazotvorností.

V případě *Rusalje2022* souboru Je to tajný! tyto jistoty, na které se vždycky těším, fungovaly spolehlivě. Už samotný rámec, kdy na jeviště – molo obklopené ze dvou stran diváky – přicházejí odněkud z dále dívky s písní na rtech ozdobené věnečky z živých květů. Uprostřed se vlní hladina z modrobílé látkové „vody“, obklopená velkými zavařovačkami plnými vody (voda tam není jen tak, ale slouží k symbolickému křtu diváků v prvních řadách). Dívky rozdávají divákům skleničky a ze džbánů, který se náhle vynoří, nalévají vodu a připíjí se na sv. Jana Křitele (i slovanskou variantu Ivan).

A pak se vynořuje z vody dívka – Rusalka. I když přesné zvyklosti této rituální tradice, udržované

na Ukrajině, neznáme, úplně to nevdává. Symbolika je podána jasně a srozumitelně, vizuální vjem je půvabný. Rusalka s věnečkem na hlavě je zahalena v bílé říze, ale je připoutána k vodě a nemůže se odtud hnout. Zpívá a vypráví a my se společně s ní nenásilně noříme do atmosféry vzácného okamžiku slunovratu, v němž se pohádka a skutečnost, reálný a nadpřirozený svět téměř prolínají.

Je to představení neobyčejně muzické, nejen svou poetičností, ale i tím, že dívky velmi dobře zpívají. A je tu vtipně využito jakési variace dešťové hole v kulatém provedení (ocean drum). Přesýpající se plíšky uvnitř uzavřeného bubínku vydávají zvuky, které připomínají různé projevy tohoto živlu, od příboje, přes příliv až po poryvy větru narážející na vodní hladinu, a chvílemi se tajemně ozvou i pod hladinou. Další nadpозemský zvuk vydává Rusalka při hře na skleničky, kdy táhlý zvuk, když objíždí prstem po jejich okraji, zní chvějivě a tajemně. Mohlo by se říci, že je to taková chutná jednohubka, která se hodí k letnímu podvečeru. Právě takové mám nejraději.

Jana Soprová

8

Dokonaný rituál

Autorská inscenace kolektivu Je to tajný! zpracovává vlastní téma pod vedením Jarky Holasové a hraje o kontaktu mezi přirozeným a nadpřirozeným, o křehkosti i síle a zapomenuté pohanské tradici.

V průsvitné tkanině táhnoucí se jako řeka mezi dvěma polovinami publika se skrývá dívka – vodní víla či démon (Josefína Pacovská) provádějící vodní rituál. Představení zahajují dvě dívky (Pavlína Tichá, Anežka Brouková) v roli smrtelnic, které divačky a diváky v prvních řadách téměř beze slov přizývají k účasti na tradičním aktu uctívajícím kult vody. Ty pak hlavní herečku průběžně vokálně doprovázejí.

Vodní víla přeplouvá mezi dvěma rovinami – pohanskými rituály a zarmoucenou, až truchlivou milostnou poezií. Na jedné straně bosá, prostovlasá dívka s květinovým věncem ve vlasech a na druhé Rusalka – dívka, která se utopí z vlastní vůle, nejspíš z nešťastné lásky. Josefína Pacovská je v jedné chvíli vábící divoženkou schopnou krutosti, ve druhé zase nešťastně zamilovanou dívkou oplakávající odcházející vojáky. Propojení tkví ve folklorní lidové tradici slovanských národů – strojení Rusalky a její obřadné vhození do řeky. Co ale mají oba obrazy doopravdy společné?

Velmi si cením vztahu k tématu, propojování a kladení otázek. Josefíně Pacovské se daří smyslově

evokovat prostor pohanského rituálu. Dramaturgii vody ruší jen neutichající rozverný holčíčí smích – poměrně náročný herecký prvek, který odpoutává pozornost od jinak nenuceného projevu herečky. Nejprve prožíváme začátek rituálu – nebo minimálně jeho pozemskou část, kterou podle Máchalova *Slovanského bájesloví* citovaného v programu praktikují slovanské národy. Protagonistka pak zprostředkovává jeho pokračování – jako bychom byli připuštěni k tomu, co si dívky při skutečném vykonávání obřadu pouze představují a co se odehrává za hranicí skutečnosti. Vodní víla je najednou duchem utopené Rusalky – vystupuje z vody a vyměňuje si s loutkou místo. Dochází k proměně. Zatímco jedna opouští pozemský život, druhá se do něj navrácí. Odkládá věnec, svléká ze sebe vodní tkaninu tvořící součást scény, k níž byla doteď připoutaná, bere na sebe šaty loutky vhozené do řeky a přijímá rysy smrtelnic.

Nejspíš je to osobní, ale když se divá holka s věncem promění ve spořádanou vesnickou dívku s vlasy sepnutými šátkem a vymění živé květiny za folklorní vzor na halence, obřad se přede mnou uzavírá s neskutečně skličujícím dojmem. Proti nespoutanému duchu nastupuje reálný svět, který dívka osvobozuje od démonů, do jejichž světa předtím nějak patřila.

Johana Jurášová

Ještě mě zajímá ten originální nástroj – jak se jmenuje?

Jarka: Je to ocean drum.

Jak to funguje, že se rozeznívá i pod hladinou?

Josefína: To je omylem, jak jsem připojená k tomu šátku a ten buben mám na něj položený. Když se pohnu, tak se ozve zvuk.

Jarka: Né, to není omyl, to je režijní záměr – ale pokaždé to nedopadne.

Jana Soprová

9

neděle 4. 8. 2024

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Aneta, Mutěnice

plně – zrelaxovaně

Adam, Viničné Šumice u Brna

nachmeleně – unaveně

Eliška, Olomouc

v očekávání – začarovaně

Martin, Olomouc

pohanství – jako komunista

Kristina, Praha

zvědavost – proměna

Autostyl
T R U T N O V

Liliputi a zmije ve větracích šachtách

Po představení Suchdolského divadelního spolku SUD ze Suchdola nad Lužnicí jsem požádal o pár informací k inscenaci *Sherlock Holmes aneb Zrození zla* režisérku hry Lenku Chaloupkovou.

Proč jste si jako téma svého divadla vybrali právě Sherlocka Holmesa?

Chtěli jsme společně s manželem využít hodiny a dny sledování, poslouchání a čtení všech doylovských adaptací. Měli jsme dva protagonisty, Davida Dvořáka a Honzu Mráčka, kteří si chtěli něco zahrát spolu. To všechno nám nahrálo. Došlo nám, že bychom mohli inscenovat Sherlocka Holmesa. Pochopili jsme, že liliputi na římsách venkovských anglických sídel a zmije plížící se speciálně zbudovanými větracími šachtami jsou stejně geniální jako pitomý nápad. Že stačí málo, aby se ze záhadné, mlhou opředené anglické atmosféry stala fraška nebo alespoň komedie. Musím ovšem dodat, že všechno děláme s velkou úctou a laskavě. Rozhodně se tedy autorovi nevysmíváme, spíše jde o laskavou poctu.

Scénář je tedy vaše práce...

Je to vlastně druhý scénář, který jsme autorsky vytvořili v době, kdy jsme ještě nebyli tak odvážní, abychom psali svoje vlastní téma. Pro informaci: První byl *Edudant a Francimor*, ve kterém jsme se snažili zachovat Poláčkův jazyk.

Kolik ve scénáři zůstalo z původní předlohy?

Jde vlastně o mix všech doylovských motivů, které se objevují napříč jeho tvorbou. Nedá se tedy říct, že bychom psali na motivy jedné povídky. Spíše je to průřez díla Arthura Conana Doylea, jak jej vnímáme my. Takže jsme použili ty motivy, které se nám nejvíc líbily: zvěř různého typu a Moriartyho jako největšího zločince. Jeho zrod jsme udělali trochu jinak, než je v knihách sira Arthura Conana Doylea.

Bude váš kus se Sherlockem Holmesem jediný, nebo využijete vaše znalosti anglických detektivek i v další inscenaci?

S manželem detektivky sice milujeme, ale v současné době se jim zřejmě víc věnovat nebudeme. Máme na skladě hodně jiných inscenací. Konkrétně v sobotu budeme hrát westernovou komedii *Wes*. A pak bychom se rádi zaměřili na to, co je vlastně základem naší tvorby. A to je tvorba pro děti nebo celou rodinu. V tom tedy chceme pokračovat a tímto směrem se budeme ubírat.

Kolik tedy máte inscenací na repertoáru?

V současné době aktivně hrajeme sedm inscenací. Všechny jsou naše autorská díla. Když si je nezahrajeme sami, nikdo jiný to za nás neudělá.

Honza Šoácha

Holmes ironicky, ale s úctou

Ve velkém sále Jiráskova divadla se letos objevil soubor, který se v posledních letech zjevuje celkem pravidelně. Loni zde uvedli vtipnou futuristickou pohádku a letos se s nimi kromě inscenace *Sherlocka Holmesa* setkáme v hlavním programu ještě jednou. Znamená to, že Suchdolský divadelní spolek SUD Hronovu něčím konvenuje?

Mezi základní rysy jejich tvorby patří autorský scénář z pera Lenky a Víta Chaloupkových, živý hudební doprovod, typizované postavy, výrazná stylizace, nadsázka, ironie a pozorně stavěné gagy. Tentokrát se Chaloupkovi rozhodli propojit parodii, melodrama a frašku na motivy příběhů Sherlocka Holmesa. Konvence sherlockovské detektivky jsou dodrženy – Sherlockova genialita opravdu odhalí i nemožné, hlavní podezřelá se nakonec ukazuje jako nevinná a hlavně – za vším ve finále stojí Moriarty.

Na jevišti stojí všehovšudy dvě židle a tři plátna určená stínohře. Svižně prováděné hudební motivy tvoří všeobecně známé melodie jako *Old MacDonald Had a Farm* exponující scény odehrávající se na venkovském sídle nebo *Škoda lásky* podkreslující zamilované pohledy dvou postav, kdykoli se setkají. Zjednodušené charaktery se projevují ve výrazné nadsázce – melodramatické odstrčení osoby, k níž je třeba chovat odpor, vášnivě tango, hysterický pláč. Patetické momenty jsou soustavně zcizovány, takže se melodrama překlápá do frašky. Stínohra vrší nápady asociativně jeden na druhý. Četba novinového článku, detektivovo cestování za zločinem, Watsonova návštěva vězení a mno-

hé další jsou propojeny názorným doprovodem. Mezi předměty nalezenými na místě činu vidíme srp a kladivo. Tragická smrt je ironizována nápisy „AAAA“, které viditelně létají mezi skalami jako výkřiky zemřelé ještě rok po její smrti. Někdy stínohra funguje jako zcizující komentář, někdy jako nahodilý vtip, někdy jako zbytná ilustrace. Podobně se pracuje i při selekci gagů na scéně – zatímco první vášnivý tanec je bleskovou fantazií v hlavě detektiva, původ a smysl druhého už lze vystopovat obtížněji. Závěrečný vtip odkazuje na Harryho Pottera, kdy se písmena skládající jméno vraha (Martin Mokry) přeskupí ve jméno opravdového záporáka – Moriarty. Absurdita pobaví o to víc, že písmena na rozdíl od všemožných jazykových verzí filmových zpracování *Harryho Pottera* v tomto případě nesedí* – a vůbec na tom nezáleží. Ale hraje se s nedotažeností celou dobu?

O přesnost a dobré načasování ve svižném tempu se herci pokoušejí hrdině a do různé míry úspěšně. Nepřesnosti ve stínohrách (při odpínání tenisového míčku, při rvačce) a v pohybových krea-cích (když odtahují příliš mluvnou hospodskou) způsobují, že záměr jejich konání není úplně zřetelný. Oproti pohanským rituálům a utopeným dívkám je *Sherlock* odlehčením, které si neklade ambice mimo svůj humor a uplatnění všech nápadů, které se naskytnou – možná i těch, které tam nemusely být.

Johana Jurášová
* Konkrétně přebývá
n, m a k.

10

94. Jiráskův Hronov

Suchdolská mlha

Inscenace suchdolského souboru *Sherlock Holmes aneb Zrození zla* je autorským příspěvkem do sherlockovského fikčního světa, něčím, o čem by se dalo hovořit jako o fanfikci, a zároveň nepopíratelnou parodií. Příběh Lenky a Víta Chaloupkových se odehrává v mile ochotnických kulisách tvořených hlavně stěnami polepenými pseudoviktoriánskou tapetou z balicího papíru – už z nich samotných lze vyčíst, že se Suchdolští neberou příliš vážně.

A skutečně, pokud jde o humor, dílčí nápady mají výborné. Zejména ve stínoherních pasážích, kde se soubor dopouští řady loutkářských žertů: tenisová hra, padající trakaře nebo i taková drobnost jako naivně zjednodušený detail rukavice jsou momenty, v nichž je mi poetika inscenace nejbližší. I díky nim si ale vzápětí pokládám otázku, proč se stínohra vlastně pracuje. Způsobem vyprávění mordů se někdy blíží kramářské písni, jindy slouží jen jako zkratka pro něco, co by se ve skromné výpravě těžko zobrazovalo (například cesta vla-

kem). Konkrétní princip, podle něž je vyprávění děleno mezi stínohru a činoherní obrazy, se mi ale najít nepodařilo. Některé jiné nápady působí podstatně nahodileji, například když ženské postavy okouzlují ty mužské ve snových tangových sekvencích za doprovodu otřepané melodie. Rozumím, že Suchdolští chtějí uplatňovat parodický postup vycházející ze stereotypu, to ale přeci neznamená, že je vše dovoleno.

Celá zápleтка není nijak zvlášť překvapivá, má však potěšující pointu, v níž je krkolomnou přesmyčkou naznačen český původ úhlavního detektivova soka. A opět, banální happy end v podobě zdárného heterosexuálního spárování všech přeživších je patrně v souladu s parodickým záměrem, ale přesto by vyústění mohlo být rafinovanější. Právě kombinace této banality, chybějícího napětí a jakési anglické selanky vyvolává dojem ukolébávací maletnosti. Ta spolu s některými nápady, které měly raději zůstat na zkušebně, způsobila, že po mně celá inscenace stekla jako baskervillská mlha.

Kateřina Prášilová

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Petr, Náchod

neočekávaně, na blind! – čerstvě

Adam, Praha

dobře – nemám ho, neřeknu ti ho, příště se mě neptej

Máša, Praha

dobře – otřesně

Veronika, Praha

úleva – odpočnutě

Honza, Praha

hrozně blbě – vyléčilo

11

neděle 4. 8. 2024

Slavnostní zahájení

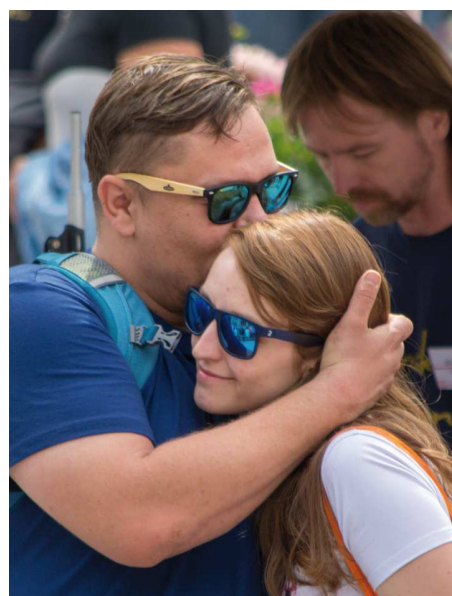

Cena Pavla Dostála – Rádobydivadlo, Klapý

Fotookénko Honzy Šváchy

Redakci navštívil Janek

13

neděle 4. 8. 2024

Pán, který má cenu

V rámci slavnostního zahájení JH byla připomenuta také jedna významná pocta, jíž se dostalo Milanu Strotzerovi, který má na aktuální podobě našeho milovaného festivalu coby jeho dlouholetý programový ředitel obřímí zásluhu. Šlo o cenu Ministerstva kultury ČR v oborech zájmových uměleckých aktivit. Udělena mu byla „za mnohaletý a zásadní metodický, organizační, tvůrčí i archivářský přínos českému amatérskému divadlu.“ Milanovi, který je letos na Hronově po padesáté v řadě, ze srdce gratulujeme.

Michal Zahálka

Jan Mrázek a Pavel Skála: Zase se k sobě dostaneme

Milý čtenáři, hned na začátek doporučím případnou recyklaci vědomostí. O tříletém semináři PRO (PROces a PROdukt) jsem se s lektory Janem Mrázkem a Pavlem Skálou bavil již loni a pokoušel se z mnohovesmíru jejich divadelních mouder cizelovat jakýsi digest. A právě na tento zpravodajský počín – dne 31. července 2023, v čísle 3 a na straně 12 – volně navazujeme touto pozvánkou na „předváděčku“ z jejich (PRO)dobrodružství.

Tak jak se dnes cítíte a jak za ten rok pokročil vektor prohlubování?

JM: Jé, ty si pamatuješ vektor prohlubování. To jsme, Pavle, říkali v tom minulém rozhovoru.

PS: No vidíš, on to asi četl.

JM: Já si myslím, že vektor prohlubování pokračuje směrem hloubš. Ale jestli myslíš jako našeho společného vztahu, tak jsme se ještě víc skamarádili. A taky

jsem sem oba přijeli s tím, že se nebudeme stresovat věcmi a sebou vzájemně. Což nám prospívá.

Letos završíte své tříleté snahy malou „předváděčkou“. Na co se můžeme těšit?

PS: Nejen předváděčkou! Ve Wikov aréně máme ještě vernisážičku, kde jsou různé objekty, fotky a tak. Je to rekapitulace toho, co jsme všechno zažili a už zapoměli – a naši seminaristi se toho zhostili ohromně skvěle.

JM: My jsme totiž zjistili, že jsme za ty tři roky nadělali spoustu materiálu, který v té předváděčce nebude – a protože proces je naším velkým tématem, tak jsme chtěli, aby se to tam objevilo. Bez toho si člověk neudělá obrázek o tom, co se tam dělo. Je možný, že si ho neudělá ani tak, ale minimálně to *všecko posbírané* alespoň ukážeme.

Kdybyste měli udělat pozvánku jako filmový trailer, co by říkal hlas vypravěče?

PS: Uvidíte hlinovou show se sítem.

JM: Ve volném stylu.

PS: A s bonbónkem na závěr.

Oukej, skvělej trailer. Jak to vlastně vnímáte? Je to pro vás završení jedné éry?

JM: My jsme uvažovali o názvu, ale do anotace se nakonec dostal úplně jiný. Ten, který to pro mě nejvíc vystihuje, je: *Produkt (závěrečný proces)*. Nemáme ambice z toho dělat velký haló, to není důležité. Prostě k tomu jenom zveme lidi, ať jsou u toho s námi. A myslím, že pro nějaký naše uzavršení je taky důležitý, že se z toho stane událost.

PS: Rozhodně se to nedá brát jako hotový představení, je to náhled do dílny.

JM: Snažili jsme se pracovat na pojetí pohybu a herectví, které jsou hodně spojeny s tím, jak to ten performer má, jak to cítí. Zůstat v tý pozornosti k sobě i před lidma.

PS: Uvědomit si sám sebe, že moje přítomnost může být dostatečná.

V závěru loňského rozhovoru jste si přáli, aby výstupem ze semináře bylo: radost z tvůrčí práce, přítomnost, hledání autentičnosti a nestydět se za to, kdo jsme. Otisklo se to nějak do toho, co uvidíme, a vůbec: máte pocit, že se to povedlo?

JM: Když mluvíme o tom, že je to závěrečný proces, tak ten dokonavý tvar je problematickej. Věřím, že to dopadne tak, jak to dopadalo zatím vždycky. Že se k sobě (zase) dostaneme.

PS: Myslím, že jsme to minulý rok popsali poměrně pěkně. Bavili jsme se s Honzou, že práce pedagoga by měla být hlavně o tom, nastavovat možnosti pro rozvíjení seminaristy. Často navíc ta témata přinesli přímo oni a vycházelo to už rovnou z nich; a s tím souvisí i ta výstavička. Pro mě je až nečekaný, co vlastně vymysleli a jak tu energii zhmotnili v rámci prostoru a času. Ať to celé pak už dopadne jakkoliv. Jo! – A Honza tam hraje na klarinet! A já bych mohl taky, ale neumím to.

Lukáš Křížek

Předváděčka semináře Proces a Produkt se koná dnes, 4. srpna 2024 od 14:30 a 15:45, a to v Jiráskově divadle. Vstup zadním vchodem, kapacita omezena.

14

94. Jiráskův Hronov

Slovo „divadlo“ v sobě přímo říká to „div“.

Jenže v tomhle případě řeklo jenom „di!“ a pak už prostě vadlo.

STÍNOVÝ CLUB #02

Humans of Hronov

Ze včerejšího čísla nám vypadla fotografie respondentky. Vězte tedy, že **Anička** vypadá takhle, a nedopatření nám promiňte.

Ája, Praha (podruhé)

Co děláš v normálním životě?

Teď jsem dostudovala herectví. Hodně tím žiju a chodím dost do pražských undergroundových

divadelních scén. Teď se trochu snažím rozšířit svoje obzory i mimo Prahu.

Co je pro tebe Hronov?

Místo, kde si můžu vybrat super seminář, a především prostředí pro setkávání s kamarády. Můžu se tu seznámit s novými lidmi. Přicházet do kontaktu s amatérským divadlem, což je pro mě novinka.

Co je ti na Hronově záhadou?

Proč jsou semináře od devíti a nikoliv později, když je tady taková alkoholová kultura?

Co bys byla, kdybys byla seminář?

Pohybový seminář zaměřený na kontakt mezi více hereckými partnery. Mám ráda kontaktní divadlo a vzájemné napojování mezi herci.

Co nemáš ráda v divadle?

Když lidi hrajou divadlo a je evidentní, že je to nebaví, a tudíž do svého projevu nekládají dostatek energie. Pokud herec nejede na sto procent, ať se divadlu nevěnuje.

INTERNÍ REDAKČNÍ SDĚLENÍ

Lukáš má narozeniny!
My máme přání jediný!

Kolektiv redakce

Win-win

Milé vinice, drazí viníci, jak známo lidská existence není jen mošt, ale též rmut a koho Bůh miluje, toho s tříslovinou navštěvuje. My naopak navštívili Triton, Triton zaslouženě milovaný i právem obávaný, neboť Triton nejen povznáší, ale též tresce. Za kamaráda do pátečního deště jsme si zvolili červené z vinařství pana Valíčka.

Zweigeltrebe – suché 0.2L za 44 Kč

Nutno předem poznamenat, že Zweigeltrebe není úplně jednoduchá povaha. Otec kapriciózní Vavřinec, matka náladová Frankovka. Není divu, že psychoanalýza se zrodila v Rakousku a že se o tamních sklepech hovoří s pocitem latentní hrozby. Chcete-li z takové genetické výbavy vykřesat společenskou, široce milovanou osobnost, musíte vynaložit spoustu výchovy a školení. Povedlo se to?

Barva a konzistence: Temně višňová značí velmi mladé víno. Adolescenta, kterému zhrubl hlas, ale v teplotách má ještě burčák.

Vůně: Intenzivní, jako hromada bot před tělocvičnou druhého stupně ZŠ. Brizantní aroma nakvašených slupek nepřitáhlo jedinou vosu, ale přísahali bychom, že některé octomilky měly karlovarskou SPZ.

Chut: Nevycválaná, hlučná, bezohledná. Jste-li starší, nesednete si. Trnky a káva, trocha koření. Zprvu trochu trpké zdá se... ok, boomer. Kyselinka sežere, na co přijde, a na znepokojivě dlouhou dobu si pro sebe zabere celé patro. Neustálý nepořádek.

Párování: Ke kyselinám a tříslovinám patří tučnější a uzené, ne však příliš slané. Tento zweigel navíc potřebuje trochu hasit. Takže ideální by byl kyblík bůčkové zmrzliny a videa na TikToku.

Verdikt: Divoký, upřímný puberták. Je vám nějak podvědomě známý, snažte se na něj zvyknout, ale pořád máte intenzivní pocit, že by měl jít okamžitě z baráku. **60 bodů ze 100.**

Jan Duchek

Uvažujme déle a více: díl II.

Letošní Jiráskův Hronov se pomalu rozjíždí, proto je čas obohatit zásobu otázek k reflektování. Po včerejším mírném startičku si položíme zapeklitější dotaz směřovaný na jeden podstatný prvek inscenačního tvaru.

15

neděle 4. 8. 2024

2. Jaký vliv mělo ticho v představení?

PROGRAM

Neděle 4. 8. 2024

HLAVNÍ PROGRAM

14:00 (B, D)

Malý sál Jiráskova divadla 120´
PC – Problémový club

14:00 (A) a 16:15 a 19:30 (B)

Sál Josefa Čapka 60´
LÁHOR / Soundsystem, Praha
Perfektní den

16:30 (D) a 20:00 (C)

Sokolovna 25´
Popcorn, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Hostinec U Tří

15:30 a 19:00

Zimní stadion 60´
dNO Námestovo – SK
NO LAND

17:45 a 21:15

Sál Josefa Čapka 75´
TRIARIUS Česká Třebová
Fernando Krapp mi napsal dopis

22:00

Malý sál Jiráskova divadla 120´
KDR – Klub divadelních rváčů

DOPROVODNÝ PROGRAM

10:00–18:00

park A. Jiráska
Řemeslný a prodejní trh
Řemeslníci, regionální prodejci, nositelé tradic,
tvořivé dílny nejen pro děti, malování na obličej

12:45–14:00

náměstí Čs. armády
Festivalové minuty a vítání divadelních souborů

14:30 a 15:45

Jiráskovo divadlo 25´
PROces a PROdukt – Produkt k procesu
Závěrečné vystoupení dílny PROCes a PROdukt
Vstup zdarma zadním vchodem do Jiráskova divadla / Omezená kapacita 50 diváků

15:00–16:00

park A. Jiráska – velká stage
Dětský folklorní soubor Hadáček + Šmikuranda
Koncert – folklor

16:00–17:00

park A. Jiráska – malá stage
NOE – KOHL
7 gongů

17:00–21:00

Husův sbor
Cimbálová muzika Aleše Smutného
koncert – folklor

17:15–18:15

park A. Jiráska – velká stage
Teme čaja golden
Romský taneční soubor s kapelou

18:00 a 19:15 / POZOR – Změna času a místa

Jiráskovo divadlo 25´
3000 otáček / 3000 Revolutions
Kompozice okamžiku
Vstup zdarma zadním vchodem do Jiráskova divadla / Omezená kapacita 50 diváků

20:00–21:00

park A. Jiráska – velká stage
KoALA party band / Koncert

21:00 / POZOR – Změna času a místa

Jiráskovo divadlo 60´
Divadlo 301
Sbal si kufrý!
Vstup hlavním vchodem Jiráskova divadla

21:15–22:00

park A. Jiráska – malá stage
Broučky
Koncert – punkrockocko

22:30–23:30

park A. Jiráska – velká stage
Hoblues
Koncert – blues

Přišlo do redakce:

Pro všechny, kteří přebývají v tělocvičně

Trapno tipy od tetičky Magdalény

- 1) Až padne noc hluboká, nech si zpěvy do Tritónu, jinak ti bude vražen Poseidónův trojzubec do prdele.
- 2) Rozvibruješ-li svým chrápáním celé školní patro, najdi si odlehlejší místo ve škole, neboj, kamarády tím neztratíš, ba naopak.
- 3) Věř na odpadkové koše a ony budou věřit na tebe – kdo hledá, ten najde.
- 4) Trápí tě prokrastinace a pasivita? Tak dojdi pro nový toaleták, až příště utrhneš poslední kousek.
- 5) Tvoje máma tu teď s velkou pravděpodobností není, tak jeď jako parník a klidně si dej do nosu, ale nosy druhých netrap.

GAMECHANGER

Vybavíte si divadelní zážitek, po kterém jste změnilí své chování v osobním životě?

Když jsem byla těhotná s prvním dítětem, synem, měli jsme pro něj vybrané jméno Antonín. David si dokonce s břichem povídal a oslovoval obyvatel Toníku.

V sedmém měsíci těhotenství jsme jeli do Zlína na slovensko-český divadelní festival Setkání/Stretnutie. Tam jsme viděli představení o Alfrédu Radokovi a ve hře byla taková pasáž, kdy se přímo hovořilo o jméně Alfréd. Jen jsme se na sebe tak podívali... Tak že by to byl Alfréd? Takže to bude Alfréd! Tohle jméno jsme si nenašli, tohle jméno si našlo nás. Jsme za něj dodneška moc rádi. Pak jsme si to ex post ještě ověřili širší rešerší a Nobel s Hitchcockem nám potvrdili, že jsme vybrali správně.

Petra Slížková

SIMPLY SIMPLICIUS ZRUŠENO

Vážení diváci,
omlouváme se, ale z důvodu vážné nemoci v souboru jsme nuceni bez náhrady zrušit obě představení inscenace *Simply SImplicius aneb Svatá prostoto!* souboru **Geisslers Hofcomoedianten**.
Platba za vstupenky zakoupené online bude vrácena stejným způsobem, jako byla uhrazena.
Vstupenky zakoupené na pokladně festivalu bude možno vrátit na pokladně **do konce 94. Jiráskova Hronova**.

Děkujeme za pochopení.

Zpravodaj 94. Jiráskova Hronova 2024

Vydává organizační štáb.

Redakce: Michal Zahálka (šéfredaktor), Jan Duchek, Milan Hábl, Johana Jurášová, Lukáš Křížek, Kateřina Prášilová, Jana Soprová, Honza Švácha, Radmila Hrdinová (redakce), Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (grafika a zlom).

Jazykovou korekturou prošlo zatím s úsměvem.

Stránky festivalu: www.jiraskuvhronov.eu **E-mail:** JHzpravodaj@gmail.com